

Տ Հ Ո Կ Տ Ե Մ Բ Ե Ր Ի (26 Ս Ե Պ Տ Ե Մ Բ Ե Ր Ի)

1855

[illegible]

ԸՆԴՏԻՒՆ. Հեռադիտակները լրիվը: — Արեւելեան դպրատեղ-
 ակները վերջ մէկ յստիկ թողարկութեամբ լծելու են: — Էլեւելեան Ման-
 քարի տնիկները: — Վարտեմարտիկ լրիվը:

9.1.7.11.6. Усыткыч-гидролизатор

ՌԻՒՄԼԵՆՆՈՅ. Օւստապի լիւրը. Կոմսիյաի ճարտարագիւղը:
ՄԼՐԳՒԴԵԵԼ. Թապաւոթի ճիւղ աւազակիւրը. Կ. արդիւնաւի իւ-
րանը խնամաւորաց. Կը Դըւրի:

ԱՌՈՅԻՄԵՆԱԿԱՆ ԿՍԵՆԳՐԱԳԵՐՆԵՐ ԽՆԴՐԱ ՊԵՆՍՊԵԿՏԻ
ՎԵՐՈՐԴ ԳԵՐ
ԲՆԱԳԵՏԻՄԱՆԵՆ ԽՆԴՐԱ

ԱՌԱՅԻՐՈՒՄ

Հոգաբարձուհի Գրիգ

ՓԼԻԻՋ, 5 Հոկտեմբերի: Մեղակներին ՁՊՆ
Լուսավորչիկներն դեռ չեն հասկացրել արևելք. հեղ-
գապայիկներն ինչն հետո՝ Ուսանող ու Գաղթիկացի
ձիաւորներուն կուռքն մէջ խուսիկը ցարկուկ են,
եւ զաշնաւորք իրենցմէ 1) թնդանով, 2) 3) 4) 5) 6) 7) 8) 9) 10) 11) 12) 13) 14) 15) 16) 17) 18) 19) 20) 21) 22) 23) 24) 25) 26) 27) 28) 29) 30) 31) 32) 33) 34) 35) 36) 37) 38) 39) 40) 41) 42) 43) 44) 45) 46) 47) 48) 49) 50) 51) 52) 53) 54) 55) 56) 57) 58) 59) 60) 61) 62) 63) 64) 65) 66) 67) 68) 69) 70) 71) 72) 73) 74) 75) 76) 77) 78) 79) 80) 81) 82) 83) 84) 85) 86) 87) 88) 89) 90) 91) 92) 93) 94) 95) 96) 97) 98) 99) 100) 101) 102) 103) 104) 105) 106) 107) 108) 109) 110) 111) 112) 113) 114) 115) 116) 117) 118) 119) 120) 121) 122) 123) 124) 125) 126) 127) 128) 129) 130) 131) 132) 133) 134) 135) 136) 137) 138) 139) 140) 141) 142) 143) 144) 145) 146) 147) 148) 149) 150) 151) 152) 153) 154) 155) 156) 157) 158) 159) 160) 161) 162) 163) 164) 165) 166) 167) 168) 169) 170) 171) 172) 173) 174) 175) 176) 177) 178) 179) 180) 181) 182) 183) 184) 185) 186) 187) 188) 189) 190) 191) 192) 193) 194) 195) 196) 197) 198) 199) 200) 201) 202) 203) 204) 205) 206) 207) 208) 209) 210) 211) 212) 213) 214) 215) 216) 217) 218) 219) 220) 221) 222) 223) 224) 225) 226) 227) 228) 229) 230) 231) 232) 233) 234) 235) 236) 237) 238) 239) 240) 241) 242) 243) 244) 245) 246) 247) 248) 249) 250) 251) 252) 253) 254) 255) 256) 257) 258) 259) 260) 261) 262) 263) 264) 265) 266) 267) 268) 269) 270) 271) 272) 273) 274) 275) 276) 277) 278) 279) 280) 281) 282) 283) 284) 285) 286) 287) 288) 289) 290) 291) 292) 293) 294) 295) 296) 297) 298) 299) 300) 301) 302) 303) 304) 305) 306) 307) 308) 309) 310) 311) 312) 313) 314) 315) 316) 317) 318) 319) 320) 321) 322) 323) 324) 325) 326) 327) 328) 329) 330) 331) 332) 333) 334) 335) 336) 337) 338) 339) 340) 341) 342) 343) 344) 345) 346) 347) 348) 349) 350) 351) 352) 353) 354) 355) 356) 357) 358) 359) 360) 361) 362) 363) 364) 365) 366) 367) 368) 369) 370) 371) 372) 373) 374) 375) 376) 377) 378) 379) 380) 381) 382) 383) 384) 385) 386) 387) 388) 389) 390) 391) 392) 393) 394) 395) 396) 397) 398) 399) 400) 401) 402) 403) 404) 405) 406) 407) 408) 409) 410) 411) 412) 413) 414) 415) 416) 417) 418) 419) 420) 421) 422) 423) 424) 425) 426) 427) 428) 429) 430) 431) 432) 433) 434) 435) 436) 437) 438) 439) 440) 441) 442) 443) 444) 445) 446) 447) 448) 449) 450) 451) 452) 453) 454) 455) 456) 457) 458) 459) 460) 461) 462) 463) 464) 465) 466) 467) 468) 469) 470) 471) 472) 473) 474) 475) 476) 477) 478) 479) 480) 481) 482) 483) 484) 485) 486) 487) 488) 489) 490) 491) 492) 493) 494) 495) 496) 497) 498) 499) 500) 501) 502) 503) 504) 505) 506) 507) 508) 509) 510) 511) 512) 513) 514) 515) 516) 517) 518) 519) 520) 521) 522) 523) 524) 525) 526) 527) 528) 529) 530) 531) 532) 533) 534) 535) 536) 537) 538) 539) 540) 541) 542) 543) 544) 545) 546) 547) 548) 549) 550) 551) 552) 553) 554) 555) 556) 557) 558) 559) 560) 561) 562) 563) 564) 565) 566) 567) 568) 569) 570) 571) 572) 573) 574) 575) 576) 577) 578) 579) 580) 581) 582) 583) 584) 585) 586) 587) 588) 589) 590) 591) 592) 593) 594) 595) 596) 597) 598) 599) 600) 601) 602) 603) 604) 605) 606) 607) 608) 609) 610) 611) 612) 613) 614) 615) 616) 617) 618) 619) 620) 621) 622) 623) 624) 625) 626) 627) 628) 629) 630) 631) 632) 633) 634) 635) 636) 637) 638) 639) 640) 641) 642) 643) 644) 645) 646) 647) 648) 649) 650) 651) 652) 653) 654) 655) 656) 657) 658) 659) 660) 661) 662) 663) 664) 665) 666) 667) 668) 669) 670) 671) 672) 673) 674) 675) 676) 677) 678) 679) 680) 681) 682) 683) 684) 685) 686) 687) 688) 689) 690) 691) 692) 693) 694) 695) 696) 697) 698) 699) 700) 701) 702) 703) 704) 705) 706) 707) 708) 709) 710) 711) 712) 713) 714) 715) 716) 717) 718) 719) 720) 721) 722) 723) 724) 725) 726) 727) 728) 729) 730) 731) 732) 733) 734) 735) 736) 737) 738) 739) 740) 741) 742) 743) 744) 745) 746) 747) 748) 749) 750) 751) 752) 753) 754) 755) 756) 757) 758) 759) 760) 761) 762) 763) 764) 765) 766) 767) 768) 769) 770) 771) 772) 773) 774) 775) 776) 777) 778) 779) 780) 781) 782) 783) 784) 785) 786) 787) 788) 789) 790) 791) 792) 793) 794) 795) 796) 797) 798) 799) 800) 801) 802) 803) 804) 805) 806) 8

— Ահա, առաջինը, քիչ հոգաւորներն երեւոյան վաճառքին: Պաշտօնէջքը կոշտ է և լինում է: — Երեւել իմ շնորհիւ Պաշտօնային բարձրագոյն վար ինչպէս, եւ միտէր Քորսուրդա, Չարքաք ու Քարբուր գեղերը մասնաշառքայ գինըրականտունն եւ զինքն քաշուեցաւ: Անք յառաջագոյն գումարը երեւել Կիւրպէրէ վրայէն եւ քաշուած էր, բայց պարտքն յառաջագոյն չէր իտրէն իրենց տեղերը բռնեցին: Թշնամիկ Սեւեռնախայի (Ստամաթին Բերդին) գեղ՝ Դոր բան մը չսկսաւ: Իր տուած կրօնքը յառաջուան պէս է:

Եղած ակտոված բոլոր, որոնք որ Դատարանական կա-
նաչարություններ տարաբարբարած կամ աստիպած
բոլոր պիտի կամ ոչ բարձր : Ուստի եւ Տոբի մը չկար
Դատարանական կանաչարանական բողոքայի կողմանե-
կրեն բերանը դրած ըստաստական պատասխանը
աստի : Բոլոր աս բերնի Տոբի Դատարանական կա-
նաչարանական կանաչարանական մէկ քանի խոսք ըրած
է միտրան խորհրդով պատերազմ ժողով աւելու-
թեանս միջ աւել լինելու : Բոլոր աստարանական
գտնիմը պատասխան տուած է, որ ի՞նչ ալ առկից
խոսք միջնորդութեան պաշտան չկրկնոր լաննու
նուր, որովհետեւ Դատարան արդէն պաշտակից է ա-
րեւմտեանից Տեղա :

Ինչպես զի սուրբ հոգին պատկեր
տեղադրվել էր իմ կյանքում որովհետև ես
որոշեցի հետևել նրա համարձակության:

Արքայն առեալ աշտեր ընթնայլոյ փող է, կրնայր
էնեմայրել որ արքան միջ ալ երեսելի մեծ դու-
ծողութիւն մը պիտի պղտը՝ ինչ պատգամողներուն
եւ ինչ յարձակողներուն հոգմնեմէ։ Աստի ձեռն-
տան գէշ տանները կրկուս կողմնէ գործքն սա պիտի
ըլլայ։ որ մերձաւոր գտնամն պատերազմին պա-
տրաստաւին։ Ըսոր կը վերաբերին տն պիտի բռնելն
սւ ամբողջները, որուն փող մերձաւոր արշաւները
պիտի սկսի։ Գեւա ստոր փող շխտած՝ տեսք ենք
յառաջագոյն յոյցնել որ Երեսելի միջ միջնէն
Տրմակ երաժ պատերազմը յարձկողին եւ պաշտպա-
նողին ինչ արժեք եւ տնոր միջ ինչ շահ եւ ինչ
կորուստ եղաւ։ Ռաւսը իւրմի եւ Բարսաւ ծովուն
բոլոր ծովեկերն ինչպէս նստա կուտաստատել, եւ
բոլոր ան տեղերը, ուր որ պատերազմական նաւերը
մեծիմաս ապրելու թիւն մը կրնայն ընել կորսն-
ցողին։ Բայց ամէկը ամենաւին չէ՛ Տրմակ իր որ գաշ-
նաւորք առ տեղերը վատորկած ըլլամն Անտատու
փող դուրս հանելով միջնէն։ Տրմակ գաշնաւորք երե-
կի Տափարաժողունքն պրելով, որոնց ուստկան
սաւորուածք ըլլալը դեռ սարափութակմնէ, եւ զի-
րաւ պաշտպանաւոր կէտերը բռնելով միջն զո՛՛՛՛
կտած են։

Ա իրքի քննախնամները պարզապէս են, որ դա-
հասեան լուսարմատներն հաշտի մը պէտք չէ ե-
ղիւր անուշ, եւ ի՞նչ դաշնաւորք իրենց սեփական
գործխնամքը միայն պիտի գործեն, ասոր համար
իրենք ալ բաց ի եւրոպայիցի միայն փէր, հոս
սատուն ոտք կոխած են: Ա իրքի կեպը բանեւոյ՝ Լ-
զախու. ծախ փախչին, որն որ հաւանականաբար
շատաքաջն զուհասի քաղցու հաղորդակցու-
նիսուն միջոցն էր, որոնց տարաստը ցարենի մեծ
համարանային պարտքն ստաղի շատ դժուարա-
ցած պիտ'որ բլայ: Իսկ ի առանուշակի եւ ան-
հշատութեան պարտքն ինքնին գաղտնիքը Յօստոյն
հասին միայն տրեւ՝ դէմ ուղղակի աղքատութիւն մը
ըսած չենք: Իրենց գործողութեանց տարակարգ
միայն իրարմէ մը չափաւորած է: Յէկ տարին մի-
միւր իրենց յոյսը գործնականն հաւ կենցրոնացած

են, եւ առանց արխատութեան Եւփաթորացի եւ
Քեթրի տիրէջէն ետեւ տանուաւնէ ամսուան պատե-
րաշմէն Եւփր Սեւաստոփոյի Հարաւային կողմն ափսւ
Լաոր Համոյ Սեւաստոփոյի տանուիցը դաշնաւորաց
միւսէն, Հինոյի ըրած տաանբաղմին ամենէն ծանօտ-
կէիս զինուորական գործքն է, իսկ Եւփաթորացի
առման ծանրութիւնն սուր Հախաւոյ կրթուրդ
էր նուազիւ, Սեւաստոփոյի առման յոռապ ընդերու
Հետեւութիւնները Եւփաթորացի սրտէքը տխուր
որոշեն:

Վերստիսի վերջին տուած յոթը Աւետարտողն առնելով Գաղղիոսը ոչ բրած նրա փախան փաստակին վերին տետովին մը կու տան : Ըսոնց մանրամասն տեղեկութիւնները չունիմք, բայց մեր փախճոտին հաժար ընդհատութիւնն ալ բաւական էն : Երկու կողման յարձակման եւ պաշտպանութեան ատեն կրած կորուստը պատերազմը յիշնուէն ետեւ կատարելով պիտ'որ ինքնանք, ուստի ամենք միկանել հաշիւ ընելով պէտք ենք մեր բանը տեսնել : Գտնորմանը Կէպրէրի մի վէ համար մի Նշանակալ ինքին էր չունիլ որովհետեւ, մեր գրութեան փախճանն եւ յաղթութիւնն, Աւետարտողի տաման պատերազմին համար ունեցած նշանակալ ինքին ընդհատուողէն զարգնել

Դաշնուդէք Սեպտեմբերի Եփն պատերազմէն
Կրկն փերափղղւոյն Տարաւայնն արեւմտեան ծայ-
րին կապարեկաղեւ եւ անդղղւալեւ ակեր եղած են
Սեւաստոփոլ քաղաքը մէջ տաած են եւ Հիմնոյ
տեղւոյն նպաստաւոր հանգամանքներովն Ռուսա-
յալով յարձակուածն ողջնալի ապահով են,
միայն երկոյն, անդղջնաւ եւ բախտաւոր յարձա-
կուած մը կրնայ զերեւել անկից վերնտել: Բոսպորոս
սէն ետքը Սեւաստոփոլ Սեւ ծովու միակ ապահով
եւ հաստատուն կայտնքն է: Աս տեղը լստ փնքիւս
ծովական նշանակալի են ունին: Ով որ ոչ Բապտ-
րոսն եւ ոչ Սեւաստոփոլն նաւահանգիստն իր մեղքը
չունի, անոր Սեւ ծովուն տիրելն անհրաժեշտ է: Եւս
համար Սեւաստոփոլի կորստաւոր Ռուսերը Սեւ ծով
կը հանեն, որովհետեւ Բոսպորոսը երբեք առած չի-
նէ ոչ ոյ անոր տիրելու երեւոյթն մը կայ: Սակայն
իրոք Ռուսերը շտառնցումն Սեւ ծովն վերնաւա-
նին երկուր դաշնաւորաց նաւատորմիդ: Սեւ ծովու
մէջ երեւ. ցաւ, Ռուսաց Սեւաստոփոլի նաւահանգիստ
գործածուելիքնն արդեւուցաւ, եւ երբ որ իրեն
իրենց առաջատարաւոր նաւատորմինն մեծ մասն քե-
կովմքնն, ոյ երկու կրկնայարկ շոգեխաւ բաւական
էին իւսահանգիստն ամեն տեսակ օգտաւ արգելե-
լու: Պատերազմի տունն գրաւողից մը անդործա-
ծակուն ըլլալն ու ամենեւեկ չըլլալը նոյն բանն է:
Ռուսք աս ամենահաւան Գաւոր Սեւաստոփոլի դաշ-
նաւորներէն անտիկը նիւնական շտա մեծ նշանա-
կալիին մը չունի: Իսկ քաղաքական միժակին հա-
մար Սեւաստոփոլն անտեղից Ռուսաց Սեւ ծովու
մէջ ծովական գրաւողիցն ջնջուելուն եւ գրաւու-
ելուն հաւաստի է: Եւնիւնիկ գրաւողը լուսն, օդ
փնքն երկիրն ու գետինը եւ շինուածքները հիմ-

